

Bruselj, 28. maj 2021
(OR. en)

9292/21

Medinstitucionalna zadeva:
2018/0243 (COD)

CADREFIN 267	COAFR 141
POLGEN 85	COASI 77
FIN 403	CORLX 287
CODEC 793	COHOM 93
ACP 49	ECOFIN 545
COEST 119	ASIM 35
MAMA 91	MIGR 102
DEVGEM 109	ATO 40
COLAC 40	PE 57

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	28. maj 2021
Prejemnik:	generalni sekretar Sveta Evropske unije Jeppe TRANHOLM- MIKKELSEN
Št. dok. Kom.:	COM(2021) 267 final
Zadeva:	SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU v skladu s členom 294(6) Pogodbe o delovanju Evropske unije v zvezi s stališčem Sveta o sprejetju uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o Instrumentu za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Evropa v svetu za obdobje 2021–2027

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2021) 267 final.

Priloga: COM(2021) 267 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 27.5.2021
COM(2021) 267 final

2018/0243 (COD)

**SPOROČILO KOMISIJE
EVROPSKEMU PARLAMENTU**

v skladu s členom 294(6) Pogodbe o delovanju Evropske unije

v zvezi s

**stališčem Sveta o sprejetju uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o Instrumentu za
sosodstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Evropa v svetu za obdobje 2021–
2027**

(Besedilo velja za EGP)

**SPOROČILO KOMISIJE
EVROPSKEMU PARLAMENTU**

v skladu s členom 294(6) Pogodbe o delovanju Evropske unije

v zvezi s

**stališčem Sveta o sprejetju uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o Instrumentu za
sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Evropa v svetu za obdobje 2021–
2027**

(Besedilo velja za EGP)

1. OZADJE

Datum predložitve predloga Evropskemu parlamentu in Svetu (dokument COM(2018) 460 final – 2018/0243 COD)	14. junij 2018
Datum dogovora Odbora stalnih predstavnikov o delnem pogajalskem mandatu	12. junij 2019
Datum dogovora Odbora stalnih predstavnikov o dopolnjenem delnem pogajalskem mandatu	25. september 2019
Datum trialoga 1	23. oktober 2019
Datum dogovora Odbora stalnih predstavnikov o dopolnjenem delnem pogajalskem mandatu	27. november 2019
Datum stališča Evropskega parlamenta (poročilo)	27. marec 2019
Datum trialoga 2	5. december 2019
Datum trialoga 3	20. februar 2020
Datum trialoga 4	11. junij 2020
Datum dogovora Odbora stalnih predstavnikov o dopolnjenem delnem pogajalskem mandatu	18. september 2020
Datum trialoga 5	2. oktober 2020
Datum trialoga 6	20. november 2020
Datum trialoga 7 (zadnji trialog)	15. december 2020
Datum političnega dogovora v Odboru stalnih predstavnikov	17. marec 2021
Datum, ko sta Odbor za zunanje zadeve in Odbor za razvoj	19. marec 2021

2. CILJ PREDLOGA KOMISIJE

Instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje (NDICI) – Evropa v svetu je ključni element nabora orodij Unije za sodelovanje z njenim neposrednim sosedstvom in svetom v okviru večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027.

Predlaga se instrument financiranja za podporo in spodbujanje vrednot in interesov Unije po vsem svetu, da bi se uresničevali cilji in načela njenega zunanjega delovanja iz člena 3(5) ter členov 8 in 21 Pogodbe o Evropski uniji (PEU).

Uredba o Instrumentu za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Evropa v svetu bo zajemala ukrepe, ki so bili prej zajeti v 11 različnih uredbah¹, s čimer se bosta povečali skladnost in doslednost zunanjega delovanja Unije. Je del proračuna EU, uskladitev s finančno uredbo pa bo zagotovila enake konkurenčne pogoje, saj zagotavlja skupna pravila ter vzpostavlja enostavnejša, preglednejša in prožnejša pravila v zvezi s sredstvi EU. Prispevala bo k zmanjšanju in dolgoročno izkoreninjenju revščine, utrdila, podpirala in spodbujala bo demokracijo, pravno državo in spoštovanje človekovih pravic, trajnostni razvoj in boj proti podnebnim spremembam ter bo obravnavala nedovoljene migracije in prisilno razseljevanje, vključno z njihovimi temeljnimi vzroki. Prispevala bo tudi k spodbujanju multilateralizma, doseganju mednarodnih zavez in ciljev, ki jih je Unija sprejela, zlasti ciljev trajnostnega razvoja, Agende 2030 in Pariškega sporazuma. Spodbujala bo tesnejša partnerstva s tretjimi državami, tudi z evropskim sosedstvom, ki temeljijo na vzajemnih interesih in prevzemanju odgovornosti, da bi spodbudila stabilizacijo, dobro upravljanje in krepitev odpornosti.

Specifični cilji uredbe so:

(a) podpirati in pospeševati dialog in sodelovanje s tretjimi državami in regijami v sosedstvu, podsaharski Afriki, Aziji in Pacifiku ter v Amerikah in na Karibih;

(b) razvijati posebna okrepljena partnerstva in okrepljeno politično sodelovanje z evropskim sosedstvom, ki temelji na sodelovanju, miru in stabilnosti ter na skupni zavezanosti univerzalnim vrednotam demokracije, pravne države in spoštovanja človekovih pravic ter si prizadeva za poglobljeno in trajnostno demokracijo ter postopno socialno-ekonomsko povezovanje in medčloveške stike;

(c) na svetovni ravni:

- varovati, spodbujati in uveljavljati človekove pravice, vključno z enakostjo spolov in zaščito zagovornikov človekovih pravic, tudi v najtežjih okoliščinah in nujnih razmerah, ter demokracijo in pravno državo, vključno z mehanizmi odgovornosti,
- podpirati organizacije civilne družbe,
- krepiti stabilnost in mir, preprečevati konflikte ter s tem prispevati k zaščiti civilistov,

¹ Uredbe (EU) št. 230/2014, (EU) št. 232/2014, (EU) št. 233/2014, (EU) št. 234/2014, (EU) št. 235/2014, (EU) št. 236/2014 in (EU) 2017/1601 Evropskega parlamenta in Sveta, Sklep št. 466/2014/EU Evropskega parlamenta in Sveta, uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 480/2009, (Euratom) št. 237/2014 in (EU) 2015/322 ter notranji sporazum o 11. Evropskem razvojnem skladu.

- obravnavati druge svetovne izzive, kot so podnebne spremembe, varstvo biotske raznovrstnosti in okolja ter migracije in mobilnost;

(d) zagotavljati hiter odziv na: krizne razmere, nestabilnost in konflikte, tudi tiste, ki so morda posledica migracijskih tokov in prisilnega razseljevanja, ter hibridne grožnje, izzive v zvezi z odpornostjo, vključno z naravnimi nesrečami in nesrečami, ki jih povzroči človek, kot tudi s povezovanjem humanitarne pomoči in razvojnega ukrepanja ter na potrebe in prednostne naloge zunanje politike Unije.

Dogovorjena skupna finančna sredstva znašajo 79,462 milijarde EUR (v tekočih cenah).

3. PRIPOMBE K STALIŠČU SVETA

Stališče Sveta v celoti odraža dogovor, dosežen v trialogih. Najpomembnejše spremembe, ki jih je uvedlo v primerjavi s predlogom Komisije, vključujejo:

- *V zvezi s proračunom:*
 - spremenjeni proračun za instrument in njegove sestavne dele v skladu s sklepi Sveta Evropske unije iz julija 2020 in s sorazmerno prilagoditvijo zneskov, ki v sklepih niso izrecno razčlenjeni;
 - zgornjo mejo za ukrepe za krepitev zmogljivosti vojaških akterjev v podporo razvoju in varnosti za razvoj v višini 270 milijonov EUR;
 - okvirni znesek v višini 1 800 milijonov EUR za program Erasmus;
 - možnost, da se do 25 % tematskega programa o človekovih pravicah in demokraciji nameni misijam za opazovanje volitev;
 - okvirni znesek v višini vsaj 500 milijonov EUR za Pacifik in vsaj 800 milijonov EUR za Karibe v okviru ustreznih geografskih programov;
 - okvirni znesek v višini vsaj 500 milijonov EUR za lokalne organe v okviru geografskih programov;
 - dodatna sredstva, zagotovljena iz rezerve za nove izzive in prednostne naloge za tematske programe o človekovih pravicah in demokraciji (200 milijonov EUR), organizacijah civilne družbe (200 milijonov EUR) in svetovnih izzivih (600 milijonov EUR).
- *V zvezi z elementi upravljanja uredbe:*
 - dodatne delegirane akte za spremembo zneska rezervacij in zgornje meje za jamstvo za zunanje delovanje ter spremembo zgornje meje za krepitev zmogljivosti v podporo razvoju in varnosti za razvoj;
 - dodatni delegirani akt za oblikovanje geografskih programov, ki bo sprejet leta 2021 in bo zajemal:
 - specifične cilje in prednostna področja sodelovanja, izpeljana iz skupnih področij sodelovanja, vključno s prednostno razvrstitvijo, v Prilogi II za vsako podregijo;
 - podregije so: južno sosedstvo, vzhodno sosedstvo, zahodna Afrika, vzhodna in osrednja Afrika, južna Afrika in Indijski ocean, Bližnji vzhod, srednja Azija, južna Azija, severna in jugovzhodna Azija, Pacifik, Ameriki in Karibi;

- tematske cilje za geografski steber v skladu s Prilogo IV(1)(b) k instrumentu za razvojno sodelovanje;
- finančne dodelitve za zahodno Afriko, vzhodno in osrednjo Afriko, južno Afriko in Indijski ocean;
- obvezni vmesni pregled delegiranega akta za oblikovanje geografskih programov;
- uvodno izjavo o začasni ustavitvi pomoči v primerih poslabšanja stanja demokracije in pravne države;
- sklicevanje na spoštovanje konvencij o standardih jedrske varnosti kot na načelo načrtovanja programov;
- obvezni vmesni pregled programskih dokumentov;
- sklicevanje na možnost vzpostavitve vseafriškega programa ter afriškega, karibskega in pacifiškega programa.
- *V zvezi z migracijami:*
 - raven cilja porabe v višini „okvirno 10 %“;
 - sklicevanje na dejstvo, da bi morali z migracijami povezani ukrepi prispevati k učinkovitemu izvajanju sporazumov in dialogov EU s tretjimi državami o migracijah, in sicer s spodbujanjem sodelovanja, oprtega na prožen spodbujevalni pristop in podprtega z mehanizmom usklajevanja.
- *V zvezi s sosedstvom:*
 - ohranitev obstoječega besedila evropskega instrumenta sosedstva o pristopu, ki temelji na spodbudah;
 - določitev deleža finančnih sredstev za sosedstvo, ki se lahko okvirno dodelijo za čezmejno sodelovanje, v višini „do 5 %“.
- *V zvezi s cilji porabe, ki niso navedeni zgoraj:*
 - povečanje cilja porabe za uradno razvojno pomoč na vsaj 93 %;
 - povečanje cilja porabe za podnebne ukrepe na 30 %;
 - vključitev besede „vsaj“ pred ciljem porabe 20 % odhodkov za uradno razvojno pomoč za človekov razvoj in socialno vključevanje;
 - dodano sklicevanje na prispevek k cilju porabe večletnega finančnega okvira v višini 10 % za cilje na področju biotske raznovrstnosti;
 - določitev dodatnega cilja „najmanj 85 %“ ukrepov, katerih glavni ali pomemben cilj je enakost spolov, od katerih bi morale imeti najmanj 5 % za glavni cilj enakost spolov ter pravice in opolnomočenje žensk in deklet.
- *EFSD+/jamstvo za zunanje delovanje:*
 - zmanjšanje najvišjega zneska jamstva za zunanje delovanje na 53 449 milijonov EUR in uvedba zgornje meje 10 000 milijonov EUR za oblikovanje rezervacij za jamstvo. Ti zneski se lahko spremenijo z delegiranim aktom;
 - okrepitev členov o namenu, upravljanju, upravičenosti operacij in poročanju v zvezi z EFSD+ ter prilogi o prednostnih področjih operacij EFSD+. Besedilo o

upravljanju ni več v prilogi, ki bi jo bilo mogoče spremeniti z delegiranim aktom, temveč je vključeno v člene v glavnem delu uredbe;

- določitev vloge EIB v EFSD+, zlasti z vzpostavitvijo posebnega namenskega naložbenega okna za državne in nekomercialne poddržavne operacije ter po potrebi z vzpostavitvijo dveh namenskih naložbenih oken za komercialne poddržavne in zasebne operacije s pomočjo ustreznega standardnega postopka v skupnem okvirnem znesku 26 725 milijonov EUR;
 - uvedbo ustreznih opredelitev v zvezi z EFSD+, zlasti glede dodatnosti;
 - uvedbo člena o pritožbenem mehanizmu in mehanizmu pravnih sredstev ter zaščiti finančnih interesov EU.
- *Naziv instrumenta:*
- dodane so besede „Evropa v svetu“, tako da postane „Instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Evropa v svetu“.

Sporazum ohranja cilje prvotnega predloga Komisije, ohranja raven ambicij in omogoča zadostno prožnost pri izvajanju novih pravil. Komisija je zato podprla zgoraj poudarjene spremembe.

4. ZAKLJUČEK

Komisija podpira rezultate medinstitucionalnih pogajanj in zato sprejema stališče Sveta.

5. IZJAVI KOMISIJE

Komisija je dala dve enostranski izjavi, ki sta v prilogi.

PRILOGA

Izjavi Komisije

Izjava Komisije o geopolitičnem dialogu z Evropskim parlamentom o Instrumentu za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Evropa v svetu:

„Evropska komisija se ob upoštevanju funkcije političnega nadzora, ki jo v skladu s členom 14 Pogodbe o Evropski uniji opravlja Evropski parlament, zavezuje, da bo vodila geopolitični dialog na visoki ravni med obema institucijama o izvajanju Uredbe (EU) XXX/XXX Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Evropa v svetu. Ta dialog bi moral omogočati izmenjavo mnenj z Evropskim parlamentom, katerega stališča o izvajanju Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje bodo v celoti upoštevana.

V okviru geopolitičnega dialoga se bo razpravljalo o splošnih usmeritvah za izvajanje Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje, vključno z načrtovanjem programov pred sprejetjem programskih dokumentov, in v zvezi s specifičnimi temami, kot so uporaba rezerve za nove izzive in prednostne naloge ali uporaba vzvoda, ki vodi do morebitnih sprememb pri dodeljevanju sredstev, namenjenih migracijam, ali začasne ustavitve pomoči partnerski državi, kadar ta vztrajno krši načela demokracije, pravne države, dobrega upravljanja, spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

Geopolitični dialog bo strukturiran na naslednji način:

- i) dialog na visoki ravni med visokim predstavnikom/podpredsednikom in komisarjema, pristojnima za mednarodna partnerstva ter sosedstvo in širitev, ter Evropskim parlamentom;*
- ii) stalni dialog na ravni visokih uradnikov z delovnima skupinama AFET in DEVE za zagotovitev ustrezne priprave in spremljanja dialoga na visoki ravni.*

Dialog na visoki ravni bo potekal vsaj dvakrat letno. Ena od sej lahko sovпада s predstavitvijo predloga letnega proračuna s strani Komisije.“

Izjava Komisije v zvezi z uvodnima izjavama 50 in 51 ter členom 8.10:

„Regionalni programi za podporo migracijam bodo podpirali celovita, uravnotežena in prilagojena partnerstva z zadevnimi državami izvora ali tranzita in državami gostiteljicami na podlagi prožnega spodbujevalnega pristopa in ob podpori mehanizma za usklajevanje v okviru Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Evropa v svetu. Po potrebi jih bodo dopolnjevali ukrepi v okviru programov za posamezne države.

Da bi zagotovila najučinkovitejšo in najuspešnejšo porabo teh sredstev v skladu s prednostnimi nalogami politik Unije in partnerskih držav, bo Evropska komisija dejavno izvajala te prednostne naloge z uporabo vseh ustreznih instrumentov Unije ter sodelovala pri usklajevanju z državami članicami na usklajen in učinkovit način. Zagotovila bo, da bosta Evropski parlament in Svet podrobno in redno obveščena, kar bo omogočilo izmenjavo mnenj.“